

XVIe Congrès de la Conférence des Cours constitutionnelles européennes
XVIth Congress of the Conference of European Constitutional Courts
XVI. Kongress der Konferenz der Europäischen Verfassungsgerichte
XVI Конгресс Конференции европейских конституционных судов

Synthèse / Summary / Kurzfassung / резюме

HONGRIE / HUNGARY / UNGARN / ВЕНГРИЯ

The Constitutional Court of Hungary
Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

langue maternelle / native language /
Muttersprache / родной язык

Európai Alkotmánybíróságok Konferenciájának XVI. Kongresszusa 2014.
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE EURÓPÁBAN –
Jelenlegi helyzet és perspektívák
Kérdőív a nemzeti jelentésekhez

A Magyar Alkotmánybíróság által benyújtott jelentés összefoglalása

I. Alkotmánybíróságok az alkotmányjog és európai jog között

Magyarország a dualista rendszeren belül recepcionista módon viszonyul a nemzetközi jog és a belső jog közötti kapcsolathoz. Az Alkotmánybíróság számos döntésében tanúbizonyságot tett arról a hozzáállásról, amit a szakirodalom „*völkerrechtsfreundliche Auslegung*” (a nemzetközi jogra figyelemmel történő értelmezés) és „*EU-freundliche Auslegung*” (az EU-joggal szemben baráti értelmezés) kifejezésekkel ír le.

Az Alkotmánybíróság működését a gyakorlatban befolyásolják más bíróságok jogi érvei, döntései. A korábbi Alkotmány számos helyen az Európai Emberi Jogi Egyezmény szövegének fordulatait ismételte meg, míg a 2012-ben hatályba lépett Alaptörvény az Európai Unió Alapjogi Chartájából vett át azonos rendelkezéseket. Fennállása első évtizedében a magyar Alkotmánybíróság előszeretettel vette figyelembe az Emberi Jogok Európai Bíróságának a joggyakorlatát, és számos határozatában hivatkozott arra, azonban érezhető volt, hogy az Alkotmánybíróság ambíciói nagyobb fokú alapjogi védelemre irányultak, és a nemzetközi egyezményben biztosított védelmi szintet csak mint minimumot tekintette.

Az Alkotmánybíróság és az EJEB kapcsolatának újabb formáját az a két eset illusztrálja, amelyben az önkényuralmi jelképeket tiltó büntetőjogi rendelkezéseket vizsgálta meg mindkét intézmény. A Vajnai és a Fratanolo ügyekben a magyar Alkotmánybíróság közvetetten kritikát fogalmazott meg a strasbourgi esetjoggal szemben.

Az Európai Unió Bíróságával való kapcsolatra jellemző, hogy a Lisszaboni szerződés ügyében a magyar Alkotmánybíróság az *acte clair* elvét használta annak érdekében, hogy elkerülje az EU-jogba ütközést és az előzetes döntéshozatali eljárást egy szuverenitást érintő kérdésben.

II. Kölcsönhatások az alkotmánybíróságok között

A magyar Alkotmánybíróság a külföldi alkotmánybíróságok közül leggyakrabban a Német Szövetségi Alkotmánybíróság döntéseit idézte, és ez az a bíróság, amely közvetett módon is a legnagyobb hatást gyakorolta az intézményre. Emellett az amerikai Supreme Court dogmatikájából vett át teljes jogi koncepciókat a frissen megalakult magyar intézmény. Számos európai alkotmánybíróságra például az EU-jogot érintő kérdéseknél hivatkozott a magyar Alkotmánybíróság.

Ugyanakkor a magyar Alkotmánybíróság halálbüntetést alkotmányellenessé nyilvánító döntése a Dél-Afrikai Köztársaságban jutott meghatározó szerephez, mert a magyar

Alkotmánybíróság úgy vezette le a döntését, hogy arról az Alkotmány – hasonlóan a dél-afrikaihoz – nem tartalmazott kifejezett rendelkezést.

Az információáramlást nemcsak a döntések figyelemmel kísérése, hanem a személyes kapcsolatok is elősegíthetik. A magyar Alkotmánybíróság a jogi tanácsadók és más munkatársak (pl. könyvtárosok) vonatkozásában is számos európai alkotmánybírósággal működik együtt.

III. Európai bíróságok egymásra gyakorolt hatásai az alkotmánybíróságok joggyakorlatában

Még nem fordult elő olyan eset a magyar Alkotmánybíróság joggyakorlatában, amikor az Európai Unió Bírósága/Európai Emberi Jogi Bíróság közötti kapcsolatról (esetleges konfliktusról) lett volna szó. Ilyen helyzetben a magyar Alkotmánybíróság feltehetően megpróbálna olyan értelmezést adni a luxemburgi és a strasbourgi bírósági gyakorlatnak, amely összeegyezteti azokat.